

Către: Veronica SIREȚEANU
Ministru al Finanțelor

Nr. 57 din 13 iunie 2023

Ref.: Propunerile de politică fiscală și vamală 2024

Stimată Doamnă Sirețeanu,

Vă salutăm din numele Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” (în continuare „AmCham Moldova”).

Întâi de toate, apreciem pozitiv respectarea calendarului stabilit în legea privind finanțele publice și transparență bugetară pentru elaborarea proiectului de politică fiscală și vamală pentru anul 2024, cât și includerea unor inițiative pe care mediul de afaceri le promovează de mai mult timp.

Urmare examinării proiectului Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative ce vizează politica fiscală și vamală pentru anul 2024, AmCham Moldova prezintă o serie de comentarii și propuneri, după cum urmează:

COMENTARIILE PUNCTUALE PE PROIECTUL SUPUS CONSULTĂRII

1. La articolul II (Codul fiscal nr.1163/1997):

- **Pct.1**, la art. 5, pct. 29) – Se propune următoarea completare: „[...] , cu excepția dispozitivelor speciale (de tip terminal de plată în numerar, aparat de schimb valutar, bancomat, precum și altele ce dispun de un program de aplicație dedicat și identificabil) **inclusiv spațiului pentru amplasarea acestor dispozitive.**”.
- **Pct. 2**, la art. 12, pct. 3), este necesară clarificarea ultimei sintagme „[...] *Repartizarea dividendelor în alt mod decât în conformitate cu cota de participație deținută în capitalul social se permite în cazul deținerii cotei de participație respective, pe o perioadă de cel puțin 3 ani consecutivi.*”.
În opinia noastră, această redacție poate distorsiona înțelegerea de aplicarea corectă a legislației fiscale reieșind din prevederile altor acte normative în vigoare (SA, SRL, etc.) care reglementează aspectul de distribuire a dividendelor, procedura, documentarea, etc. Astfel, înțelegem conform altor acte normative că acesta se va califica „dividend” în scopuri fiscale și se va recunoaște ca venit în folosul persoanei fizice cu reținerea de 12% conform art. 90 din Codul fiscal iar în cazul persoanei juridice nu se va efectua nici o reținere din lipsa existenței temeiului legal (nu poate fi calificat ca donație). În cazul în care există precedente de evaziune prin aplicarea ratei mai mici de impozitate prin calificarea ca dividende, este necesar de reglementat acest lucru prin acte normative speciale. În temeiul celor menționate, se propune următoarea redacție: „*Dividend – venit obținut din repartizarea (distribuirea) profitului net între acționari (asociați) **proporțional** participațiunii (acțiuni, părți sociale) la capitalul social, realizată în condițiile stabilite de lege, actul de constituire (statutul), hotărârea adunării generale a asociațiilor (acționarilor), decizia asociatului (acționarului) unic și/sau decizia consiliului societății, cu excepția venitului obținut în cazurile lichidării complete a agentului economic **sau** repartizarea **profitului net** în alt mod decât în conformitate cu cota de participație deținută în capitalul social se permite în cazul deținerii cotei de participație respective, pe o perioadă de cel puțin 3 ani consecutivi.*”.
- **Pct. 3**, la art. 19, lit. a³), expunerea expresă a tipurilor de sărbători: „[...] sărbătorilor pascale, Crăciunului, 8 martie, zilelor de naștere ...” – se propune excluderea limitării exacte în legătură cu zilele de sărbătoare,

acestea depind organizație, politică, cultura și etnia angajaților, etc. Astfel, propunem înlocuirea cu sintagma „zilelor de sărbătoare nelucrătoare conform Codului muncii și zilelor de naștere ...”. De asemenea, este necesar de a specifica baza de calcul în forma salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul în care a fost oferit acest beneficiu.

- **Pct. 4**, la art. 20, lit. d⁶), se propune uniformizarea deductibilității asigurărilor de viață pentru persoane fizice și persoane fizice angajați prin introducerea alin. (20¹) în art. 20, lit. d⁶) „plățile suportate de angajator conform art. 24, alin. (19), (19¹) și (19³), (20), (20¹) și (26).

- **Pct. 5**, la art. 24, alin. (19³), pct. 1 – este necesară clarificarea dacă alin. (19²) este aplicabil în raport cu alin. (19³) și nu se contrazic din punct de vedere al deductibilității.

Pct. 2 – Lipsa cadrului normativ secundar nu permite, la etapa actuală, să înțelegem limitările și condițiile impuse. Această prevedere este sensibilă și poate impacta tratamentul pentru „formarea și perfecționarea cadrelor” fiind calificată ca alt tip. Luând în considerare că noile tendințe de organizare a training-urilor privind perfecționarea angajaților sunt organizate în alt format, mai puțin fiind respectată forma clasică, lasă loc pentru interpretare ca fiind tratat mai mult pentru consolidarea culturii corporative și spiritului de echipă.

Se propune următoarea redacție: „cheltuielile suportate de angajatori cu scopul consolidării culturii corporative și spiritului de echipă, în modul stabilit de Guvern”.

La art. 24, alin. (20) – Se propune uniformizarea deductibilității asigurărilor de viață pentru persoane fizice și persoane fizice angajați prin introducerea la alin. (20¹) „Se permite deducerea cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare de viață ale angajatului în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat anual de Guvern.”.

Tot la art. 24, se propune includerea unui alineat nou (20²): (20²) „Plățile efectuate de angajator impuse prin alte acte normative cu scopul de a asigura securitatea și sănătatea în muncă a angajaților”. Această necesitate de completare cu norma nominalizată reiese din considerentul că există o mulțime de acte normative ce obligă angajatorul să asigure securitatea, igiena și sănătatea în muncă a angajaților, care ulterior din punct de vedere fiscal se califică ca facilitate și nu se acceptă spre deductibilitate (Ex: HG nr. 819/2016 privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă pentru lucrul la monitor).

La art. 24, alin. (26) – Este necesară corelarea cu art. 19 pentru ca deductibilitatea și facilitatea să prevadă aceleași condiții, deductibilitate fiind condiționată suplimentar de „Limita maximă de deducere constituie 5% din fondul de retribuire a muncii, determinat pentru anul curent.”

Suplimentar, se propune modificarea alin. (3) al art. 24 în scopul permiterii la deduceri a cheltuielilor de reprezentanță în limita unui % din venitul impozabil (similar, spre exemplu, cheltuielilor neconfirmate documentar) fără obligația de colectare a tuturor documentelor menționate în HG nr. 693/2018.

- **Pct. 6**, la art. 31, alin. (3) – Notăm că propunerea anterioară referitoare la deducerea provizioanelor pentru asiguratori nu se regăsește în proiectul de lege. Este necesară includerea și a companiilor de asigurări care la fel fac parte din sectorul financiar în scopul permisiunii deducerii reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente, calculate conform IFRS. Astfel, se propune următoarea redacție: (3) „**Băncilor și companiilor de asigurări** li se permite deducerea reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS”.

La art. 31, alin. (4) – În redacția propusă sunt menționate expres OCN-urile care țin evidența contabilă conform SNC. Considerăm necesar de a include și OCN-urile care țin evidența contabilă conform IFRS. Astfel, se propune următoarea redacție: (4) „Organizațiilor de creditare nebancaară **care țin evidență conform Standardelor Naționale de Contabilitate** li se permite deducerea provizioanelor destinate acoperirii eventualelor pierderi ce țin de nerestituirea creditelor nebancaare și neachitarea dobânzilor aferente și acoperirii creanțelor ce țin de

*nerecuperarea ratelor și a dobânzilor de leasing financiar în limita provizioanelor calculate conform regulamentelor **Băncii Naționale a Moldovei**.*

Organizațiilor de creditare nebanară care țin evidență conform IFRS li se permite deducerea reducerilor pentru pierderi la active și angajamente condiționale, calculate conform IFRS”.

- **Pct. 8**, la art. 35², alin. (4) – Salutăm această inițiativă dar propunem să nu limităm această deducere doar la asigurările de viață dar să fie extinsă și asupra asigurărilor în general cu referire la clase și tipuri de asigurări pentru consumatori. Pentru o percepție corectă a deducerilor respective se propune enunțarea exhaustivă a claselor și tipurilor de asigurări conform Anexei la Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau reasigurare și anume: A. Asigurările de viață. B. 1. Asigurările de accidente; 2. Asigurările de sănătate; 8. Asigurările de incendiu și de alte calamități naturale; 14. Asigurările de credite, care acoperă riscul de credit ipotecar; 16. Asigurările de pierderi financiare. Toate privilegiile fiscale respective fiind valabile doar pentru persoane fizice. Drept efect, acest lucru va stimula economia și competitivitatea, va reduce presiunea asupra bugetului, va promova stabilitatea financiară, va crește gradul de penetrare a asigurărilor facultative. La fel, ținem să menționăm că anumite riscuri din clasa asigurărilor de viață sau asigurări de sănătate sunt specifice și altor clase de asigurări precum asigurări de accidente sau asigurări de sănătate care în urma modificărilor propuse nu ar beneficia pe privilegiile fiscale. Or, de exemplu, riscul de deces este specific mai multor clase de asigurări în calitate de risc auxiliar dar în cadrul cărora cetățenii nu vor beneficia de facilități fiscale doar pentru simplul fapt că nu sunt atribuite la asigurările de viață sau asigurările medicale facultative.

În temeiul celor menționate, se propune următoarea redacție: (4) „*Se permite deducerea sumei achitate de către persoana fizică pentru procurarea primei de asigurare în baza contractului de asigurare încheiat în temeiul claselor de asigurarea de viață; asigurările de accidente; asigurările de sănătate; asigurările de incendiu și de alte calamități naturale; asigurările de credite care acoperă riscul de credit ipotecar; asigurările de pierderi financiare, în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie prognozat și aprobat anual de Guvern, pentru anul respectiv*”.

- **Pct. 9**, la art. 36 – Susținem această modificare, însă, în acest caz, este necesară majorarea plafonului de 5% prevăzut la art. 36. alin. (1) pentru că încorporează deja și organizațiile sindicale și patronale. Se propune majorarea plafonului cel puțin până la 6%.
- **Pct. 11**, la art. 54¹, alin (3²) – Administrarea acestei norme ar putea fi problematică, propunerea ar fi limitarea la deținerea cotei de participare la doar o singură companie în regim fiscal pentru IMM-uri, cu limitarea numărului de asociați la 2 sau 3 dar cu condiția implementării cu anul următor anului, în care se înregistrează această situație. De asemenea, se propune completarea cu fraza: „*În cazul deținerii cotei de participare de către unul dintre acționari în trei sau mai multe companii, toate companiile pot alege aplicarea regimului standard de impozitare*”.
- **Pct. 15**, la art. 83, alin. (8) – Ținând cont de posibilitatea prelungirii termenului de prezentare a Declarației depuse de persoanele fizice, considerăm necesar de a racorda și cu posibilitatea de direcționare a 2% din impozitul calculat și achitat către asociații prevăzute de Lege.
- **Pct. 18**, la art. 90¹ – Se susține această modificare, însă, ar fi corect ca veniturile în suma scontului (diferența din prețul nominal al bonurilor de trezorerie și prețul de cumpărare) din procurarea bonurilor de trezorerie să fie tratate ca dobânzi, ca rezultat propunem următoarea redacție a alin. 7) art. 12 al Codului Fiscal:
„7) *Dobîndă, venit sub formă de dobîndă – orice venit obținut din creanțe de orice fel (indiferent de modul întocmirii), inclusiv veniturile de pe depunerile bănești, veniturile obținute în baza unui contract de leasing*

financiar, veniturile obținute de la valori mobiliare de stat, inclusiv sconturi, primele și premiile legate de asemenea valori primite la răscumpărarea și/sau la preschimbarea.

Adițional, redacția nouă a lit. c) alin. (4) al art. 90 din pct. 17 al proiectului contravine redacției noi al alineatului (3⁸), ca rezultat se propune următoarea redacție:

"3⁸) Ministerul finanțelor, dealeri primari în sensul legii 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat rețin un impozit în mărime de 6% din veniturile sub formă de dobânzi de la valorile mobiliare de stat obținute de către persoanele fizice."

- **Pct. 23**, la art. 103, alin. (1), pct. 24 – Se propune menținerea regimului actual de impozitare. Parcul auto din Republica Moldova este unul învechit, astfel, aspectul privind normele de particule emise depășesc normele ecologice și de protecție a mediului. Propunerea dată urmează a fi evaluată suplimentar, inclusiv din perspectiva schimbării comportamentului cumpărătorului (leasing financiar vs leasing operațional). Acciza colectată în prezent este un „venit net la buget” iar în cazul aplicării TVA, agenții economici care o vor achita, vor avea dreptul de a lua în cont plățile făcute și în consecință Bugetul va avea doar de pierdut. Sub alt aspect, modificările propuse creează premise pentru migrarea afacerilor din domeniul automobilistic dintr-o zonă de transparență maximă, spre zona „tenebră”.
- **Pct. 38**, la art. 161, alin. 8 – Se propune menținerea perioadei de 60 zile. Această perioadă extinsă de timp este argumentată de timpul necesar pentru aprobarea contractelor de locațiune și înregistrarea acestora, inclusiv a contractelor de locațiune a imobilelor proprietate a statului.
- **Pct. 59**, la art. 253 – Se propune ca nivelul amenzilor prevăzute la alin. (6) și alin. (7) din articol să fie similar sumelor amenzilor maxime prevăzute la art. 260, alin. (1).
- **Pct. 68**, la art. 288 – Se propune completarea cu o noțiune nouă: (7¹) „Operatorul publicității exterioare – persoană, activitatea căreia constă în prestarea serviciilor de amplasare și promovare a publicității pe dispozitivele publicitare proprii către alți agenți economici – furnizori de publicitate”.
- **Pct. 69**, la art. 290, lit. c) – Se propune următoarea completare: c) „taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – persoanele juridice sau persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător care plasează și/sau difuzează informații publicitare (cu excepția publicității exterioare **pentru autopromovare**) prin intermediul mijloacelor cinematografice, rețelelor telefonice, telegrafice, telex, altor mijloace (cu excepția TV, internetului, radioului, presei periodice, tipăriturilor)”. Tot aici, propunem completarea lit. q) cu următoarea sintagmă: q) „taxa pentru dispozitivele publicitare – persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător și persoanele juridice, care dețin în posesie/folosință sau sînt proprietari ai dispozitivelor publicitare **pentru promovarea produselor și serviciilor proprii, inclusiv și mărcii comerciale**”.
- **Pct. 70**, la art. 291, alin. (1), lit. c) – Se propune completarea lit. c) în următoarea redacție: c) „la taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – serviciile de plasare și/sau difuzare a anunțurilor publicitare prin intermediul serviciilor cinematografice, video, prin rețelele telefonice, telegrafice, telex, **prin dispozitivele operatorului publicității exterioare**, prin alte mijloace (cu excepția TV, internetului, radioului, presei periodice, tipăriturilor)”.
- **Pct. 71**, la art. 295, lit. e) – Se susține propunerea înaintată și tot aici se propune completarea articolului cu lit. k) în următoarea redacție: k) „taxei pentru dispozitivele publicitare - persoanele juridice, care dețin în

posesie/folosință sau sunt proprietari ai dispozitivelor publicitare, producători și difuzorii de publicitate socială, pentru perioada afișării publicității sociale, mesajului de interes public”.

De asemenea, se propune completarea art. 295 cu un pct. nou „lit.l” cu următorul conținut: *„taxa pentru dispozitivele publicitare” - nu se aplică instituțiilor publice, cu excepția cazurilor când acestea fac reclamă unor activități economice. Nu se datorează taxa pentru afișele, panourile sau alte mijloace de reclamă și publicitate amplasate în interiorul clădirilor. Nu se aplică pentru panourile de identificare a instalațiilor energetice, marcaje de avertizare sau marcaje de circulație, precum și alte informații de utilitate publică și educaționale. Nu se datorează taxa pentru afișajul efectuat pe mijloacele de transport care nu sunt destinate, prin construcția lor, realizării de reclamă și publicitate. Nu se aplică taxa pentru afișele, panourile ce conțin informația ce se impune obligatoriu prin alte acte normative.”.*

Au fost operate modificări în Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate care a modificat noțiunea de dispozitiv publicitar atribuind un sens exagerat de extins, fiind limitat doar la suprafața 1m², ceea ce în final cataloga orice dispozitiv publicitar/afiș, panou ce depășește 1m² ca publicitate, inclusiv afișele prevăzute obligatoriu prin Lege (ex: denumirea întreprinderii, panourile valutare, panourile cu prețurile la carburanți, etc).

- **Pct. 72**, Anexa la titlul VII, lit. c) – Se propune următoarea completare: c) *„Taxă de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) - Venitul din vânzări ale serviciilor de plasare și/sau difuzare a anunșurilor publicitare prin intermediul serviciilor cinematografice, video, prin rețelele telefonice, telegrafice, telex, prin alte mijloace (cu excepția TV, internetului, radioului, presei periodice, tipăriturilor), cu excepția amplasării publicității exterioare pentru autopromovare”.* Tot aici, propunem completarea lit. q): q) *Taxă pentru dispozitivele publicitare – „Suprafața feței (fețelor) dispozitivului publicitar pentru promovarea produselor și serviciilor proprii, inclusiv și mărcii comerciale”.*

2. La art. XI (Legea nr.278/2007 privind controlul tutunului)

- **Pct.2**, la art. 24, alin. (1¹), (1²) și (1³) – Considerăm cerința de aplicare a timbrelor de acciz eliberate în anul în care sunt fabricate produsele ca fiind una inoportună, reieșind din următoarele argumente. Ținând cont de practica existentă, de la plasarea comenzii de timbre și până la punerea la dispoziția producătorului a timbrelor sunt necesare circa 2 luni, reieșind din pașii care necesită a fi parcurși (plasarea comenzii, executarea comenzii de către CTIF, obținerea autorizației pentru export temporar a timbrelor, livrarea fizică a timbrelor). Astfel, în mod practic, la începutul fiecărui an, producătorii de produse din tutun vor fi în imposibilitate de a fabrica mărfuri pentru piața din Republica Moldova, dat fiind faptul că timbrele care vor fi solicitate în ianuarie vor fi disponibile pentru aplicare în fabrici abia în luna martie și respectiv mărfurile vor putea fi livrate către luna aprilie, ceea ce ar putea crea un deficit de produse pe piață, distorsiona logistica companiilor din industria tutunului, genera costuri administrative exorbitante pentru companiile care vor fi puse în situația de a crea stocuri foarte mari. În această situație și bugetul de stat va avea de suferit, or importurile în primul trimestru al anului vor fi blocate și respectiv nu vor fi încasări la buget din acciză.

Totodată, riscurile enumerate mai sus, în ceea ce ține de blocarea importurilor, sunt accentuate și mai mult de lipsa unor posibilități tehnice de a elibera timbre de acciz marcate cu data unui trimestru ulterior (confirmat în cadrul discuțiilor cu reprezentanții CTIF-ului), precum și de formularea propusă care stabilește că timbrele urmează a fi eliberate în anul fabricării produselor. Chiar dacă ar fi prevăzută o asemenea posibilitate, aceasta nu ar face decât să reducă neesențial termenul de livrare a mărfurilor, dat fiind faptul că fabricarea produselor nu poate fi efectuată din timp, dar numai în cursul anului de gestiune.

Mai mult ca atât, implementarea unui astfel de mecanism începând cu 1 ianuarie 2024 va crea și pierderi companiilor care au plasat comenzi pentru a acoperi necesitatea cu timbre de acciz inclusiv pentru începutul anului 2024.

Suplimentar, considerăm că restricția privind plasarea produselor din tutun pe piață mai târziu de 24 luni de la data producerii este una abuzivă și neargumentată atât timp cât aceste produse au termen de valabilitate

nelimitat. De asemenea, această restricție este și una inechitabilă, având în vedere că acciza pentru produsele care nu vor putea fi plasate pe piață nu va putea fi restituită. Această obiecție este valabilă și pentru Art. II pct. 28 din proiectul Legii politicii fiscale, unde se propune completarea art. 123 din Codul Fiscal nr.1163/1997 cu aliniatul (5²).

De asemenea, este de remarcat și faptul că deși în Nota informativă modificarea se argumentează prin racordarea la Directiva 2014/40/UE, în textul Directivei menționate nu se regăesc asemenea cerințe. Respectiv, nici scopul urmărit de către stat prin această modificare nu este unul clar.

În contextul celor expuse, modificarea propusă urmează a fi reconsiderată prin prisma celor menționate mai sus.

PROPUNERI SUPLIMENTARE, INCLUSIV DIN RÂNDUL CELOR CE NU AU FOST ACCEPTATE ÎN PROIECTUL DE LEGE

- Se propune completarea **Art. 10, alin. (9) din Legea 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi**, cu următorul conținut: „Limitarea sumei prevăzute la articolul 6 nu se aplică pentru depunerea de numerar în conturile deschise la bănci, **organizații de creditare nebancaară**, asociații de economii și împrumut sau la prestatorii de servicii de plată care sunt autorizați de autoritatea competentă, inclusiv prin automatele de încasări în numerar”.

Modificarea propusă oferă posibilitatea alocării resurselor financiare în zonele unde clienții în cele mai multe cazuri nu efectuează tranzacții prin virament, iar organizațiile de creditare nebancaară la rândul lor, nu pot încasa mijloace bănești în numerar, în cazul în care clienții optează pentru această modalitate de plată, fiind puși în situația de a refuza plata clientului, ceea ce nemijlocit creează bariere sintetice în accesul de finanțare a populației.

- Se propune modificarea **Art. 7, alin. (2) a Legii nr. 166 din 21.09.2017 cu privire la tichetele de masă** în următoarea redacție: „(2) Valoarea nominală deductibilă a tichetelor de masă acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală, impozit pe venit din salariu, precum și contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii.”. Diminuarea poverii fiscale a întreprinderilor prin excluderea impunerii cu contribuții de asigurări sociale de stat a unui beneficiu acordat salariaților anume pentru evitarea riscului social de boală, diminuarea fluctuației de personal, menținerea unei forțe de muncă stabile, performante și sănătoase la locurile de muncă din Republica Moldova. De asemenea, se propune completarea art. 3, alin. (1) cu propoziția: „În cazul refuzului salariatului de a primi tichete de masă, valoarea neacordată a acestora nu constituie și nu se acordă ca și salariu”. Redacția actuală a Legii nu prevede cum trebuie să acționeze angajatorul dacă salariatul refuză să primească tichete de masă, deși prevede că salariatul nu poate fi obligat să primească tichete de masă. Astfel, în situația în care câțiva salariați din unitate refuză să primească tichete de masă și solicită majorarea salariului cu această sumă, angajatorul nu poate să majoreze salariul doar la câțiva salariați pentru că tichetul de masă este prevăzut ca și alocație pentru hrană.

Tot aici, se propune modificare **pct. 39 din Anexa 3 a Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale** în următoarea redacție: „(39) cheltuielile suportate de către angajator pentru acordarea tichetelor de masă în mărimea prevăzută la art. 4 alin.(1) din Legea nr. 166/2017 cu privire la tichetele de masă;”. Această normă se propune pentru excluderea impozitării cu contribuții sociale la utilizarea tichetelor de masă. Norma dată împreună cu limitarea la salariu minim va duce la micșorarea fenomenului achitărilor salariilor în plic.

Studiul efectuat la comanda AmCham a confirmat faptul că utilizarea tichetelor de masă a favorizat creșterea veniturilor bugetului public național din TVA, reieșind din considerentul că utilizarea tichetelor de masă se face numai în cadrul rețelei de comercianți – plătitori de TVA – ca rezultat un leu cheltuit cu utilizarea tichetului de masă aduce cel puțin 23 bani din care TVA reprezintă 14,65% și diferența reprezintă taxele și impozite salariale.

Estimările declarate de către autorități cu privire la colectările adiționale în bugetul de stat din contul anulării facilităților fiscale pentru tichetele de masă se bazează pe raționamentul că angajatorii vor continua să ofere tichetele de masă, asumându-și costurile adiacente impozitării, sau vor prefera să majoreze salariile în cuantumul corespunzător valorii tichetelor de masă acordate anterior.

În contextul studiilor realizate, s-a constatat cu certitudine că așteptările Guvernului privind majorarea încasărilor la Bugetul asigurărilor sociale de stat sunt nefondate, or impozitarea tichetelor de masă nu va genera creșterea încasărilor la buget. Studiile date totodată au confirmat că anume tichetele de masă au fost primul și unicul instrument pe parcursul anilor 2018-2019 implementat de stat care a dus la combaterea fenomenului „piețelor centrale” cu utilizarea la scară largă a deținătorilor de patente în comerț. În orașe și centre raionale foarte des implementarea tichetelor de masă de către angajator a creat condiția când salariați au început să viziteze rețelele de magazine.

Mai mult, în condițiile în care există opțiunea de a beneficia de alocațiile de hrană (alternativa tichetelor de masă) care și în continuare vor fi scutite de taxe atât la angajatori cât și la salariați, indubitabil marea parte a angajatorilor, în special cei mari și medii, care dispun de cantine sau posibilități de a contracta firme de catering, vor prefera să revină sau să beneficieze de această opțiune; pe când micii angajatori cu siguranță vor renunța la acest beneficiu din motiv simplu - lipsa de buget.

Mai mult, în contextul pandemiei, tichetele de masă au constituit un suport important pentru persoanele aflate în dificultate financiară în virtutea stagnerii activității economice.

- **Provizioane în asigurări.** În propunerile înaintate, am atras atenția și asupra necesității provizionării activității de asigurări, similar celor ce se realizează în alte componente a industriei financiare. Companiile de asigurări în cadrul activității sale profesionale pe o piață reglementată înregistrează o serie de creanțe specifice, precum: creanțe referitoare la primele neîncasate de la asigurați; creanțe referitoare la primele neîncasate de la intermediari; creanțe referitoare la reasigurări; creanțe referitoare la regresele înaintate; creanțe referitoare la plasamente prin intermediul împrumuturilor acordate. Coroborând prevederile art. 6 (Definiții) Legea privind piața de capital nr. 171 din 11.07.2012 și art. 5 (Modul de ținere a contabilității și de aplicare a standardelor de contabilitate) alin. (4) Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017, societățile de asigurări țin contabilitatea în partidă dublă și întocmesc situații financiare conform IFRS. Astfel, societățile de asigurări aplică, inter alia, Standardul Internațional de Raportare Financiară 9 „Instrumente financiare” (în continuare IFRS 9), respectiv Standardul Internațional de Contabilitate 39 „Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare”, în baza Ordinului Ministerului Finanțelor nr. 44 din 01.04.2013 privind acceptarea și publicarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară. Conform Notei Informative a IFRS 9, deținut de IFRS Foundation^[1], deprecierea activelor financiare se recunoaște de îndată ce un instrument financiar este inițiat sau cumpărat, pierderile de credit anticipate pe 12 luni sunt recunoscute în contul de profit și pierdere, respectiv se provizionează. În documentul de analiză „Reserves, Provisions and Liabilities”^[2] dezvoltat în cadrul grupului de lucru al Comisiei Uniunii Europene privind elaborarea directivei cu referire la o bază fiscală consolidată comună a

[1] <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/ifrs-9-financial-instruments/>

[2] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/docs/body/cctbwp6reservesfinal_en.pdf; 2005

societăților, se menționează că în majoritatea, dacă nu toate statele membre, există reguli care să permită o deducere fiscală pentru provizioanele constituite drept rezultat al creanțelor derivate din comercializarea bunurilor/serviciilor cu plata în rate. Dincolo de acest principiu general, există multe modalități de punere în aplicare a acestei politici. De exemplu, provizionul poate fi dedus numai dacă au fost inițiate acțiuni legale împotriva debitorului; sau, doar provizioanele constituite pentru creanțe îndoelnice; sau provizioane în limita unui quantum procentual din valoarea totală a creanțelor; sau plafonul de deductibilitate al provizioanelor se calculează drept quantum procentual reieșind din experiența anterioară a contribuabilului sau pe baza mediei din industrie. Conform „Worldwide Tax Summaries 2017/18”^[3], PwC Europa, în țări precum Austria, Germania, Italia, Liechtenstein, Luxembourg, Norvegia, Olanda, Regatul Unit, Slovenia au fost identificate dispoziții ce oferă dreptul companiilor de deducere a provizioanelor pentru deprecierea creanțelor în limita unui quantum procentual din valoarea totală a creanțelor/vânzărilor. Astfel, propunem uniformizarea abordărilor în ceea ce ține de provizioanele din domeniul financiar și optarea fie pentru deducerea provizioanelor în baza modului stabilit instituțiilor financiare (în baza IFRS), fie organizațiilor de microfinanțare și/sau persoanelor care practică activitatea de leasing financiar (provizioanelor destinate acoperirii eventualelor pierderi ce țin de nerestituirea împrumuturilor și neachitarea dobânzilor aferente, care se determină conform regulamentelor Comisiei Naționale a Pieței Financiare, iar provizioanelor destinate acoperirii creanțelor ce țin de nerecuperarea ratelor și neachitarea dobânzilor de leasing în mărime de până la 5% din soldul mediu anual al creanțelor aferente contractelor de leasing, dacă aceste creanțe sunt datorate de o persoană care nu este afiliată contribuabilului. Anterior, prin [scrisoarea AmCham Nr. 61 din 28 aprilie 2021](#), comunitatea a atras atenție la existența problemei date pentru piața serviciilor de asigurare.

- **Cheltuieli (campanii) promoționale.** În contextul politicii existente și a planului de acțiuni „Moldova fără numerar” al Guvernului Republicii Moldova privind diminuarea circuitului de numerar în economia națională și a promovării decontărilor prin virament, mediul de afaceri de rând cu sistemul bancar sunt cei mai buni promotori ai decontărilor fără numerar. Rezonând cu planul de acțiuni al Guvernului, mediul de afaceri lansează numeroase campanii promoționale, menite să promoveze cardurile bancare și achitățile prin intermediul acestora. În acest context, noțiunea de „Campanie Promoțională” stabilită la articolul 5 din Codul fiscal nu mai satisface acele programe elaborate de către mediul de afaceri în vederea promovării vânzărilor și achităților fără numerar. Suplimentar, noțiunea actuală cuprinde și componenta de jocuri de noroc și loterii, care în Codul Fiscal au un regim separat de impozitare și suplimentar acestea nu întrunesc scopul promovării vânzărilor. În acest context, a fost analizată [experiența României](#), care o considerăm una oportună și corectă și am constatat, că campaniile promoționale nu sunt limitate în timp și reprezintă acțiuni de promovarea produselor/serviciilor ca urmare a practicilor comerciale implementate de contribuabil. În această ordine de idei, propunem să fie modificată noțiunea de campanie promoțională, după cum urmează:

„Campanie promoțională - modalitate de promovare a vânzărilor prin organizarea de concursuri cu scopul promovării vânzărilor, anunțate public, cu acordarea de cadouri, premii, cashback, bonusuri sau alte câștiguri ca urmare a practicilor comerciale implementate de contribuabil”.

Tot aici, este necesară clarificarea noțiunii de cashback - distanta, reducerea de preț acordată cumpărătorului de către vânzător în cadrul programului de loialitate sau campanie promoțională.

- **Programul de fidelizare a angajaților, denumit generic „Stock option/incentive plan” (în continuare „SOP”) ca un nou concept în legislația națională.** Lipsa forței de muncă, mai ales a experților pe domenii înguste de pe piața muncii dar și atragerea și menținerea oamenilor cheie, pun o presiune în creștere pe

^[3] <https://www.pwc.com/gx/en/tax/corporate-tax/worldwide-tax-summaries/pwc-worldwide-tax-summaries-corporate-taxes-2017-18-europe.pdf>

bugetele companiilor. Mai ales în cazul activității antreprenoriale, care, în ultimii trei ani, au avut de înfruntat mai multe tipuri de crize, ce s-au reflectat în toate rezultatele economice. O soluție la care au apelat mai multe state a fost "planul de stimulente pe termen lung", așa-numitul „Stock Option Plan” (în continuare „SOP”, termen utilizat la nivel internațional), prin care asociatul/acționarul majoritar permite salariatului să beneficieze și el de dezvoltarea și creșterea companiei prin incorporarea acestora la nivelul conducerii. SOP este potrivit oricărui tip de companii – și celor mari, listate sau nelistate, dar și celor aflate la început de cale. Cu alte cuvinte, prin SOP, angajatul devine co-interesat, acesta beneficiind și el de dezvoltarea și creșterea valorii companiei, rezultatul final fiind o aliniere a intereselor întreprinderii cu cele ale angajatului. Pot participa fie angajații cei mai importanți pentru creșterea companiei sau top managementul, fie toți salariații, iar schemele de remunerare în instrumente financiare recompensează angajatul pentru o performanță trecută, dar vizează una viitoare, pe termen lung.

Alinierea prevederilor legislației naționale la realitatea economică actuală precum și practica internațională existentă, prin care se acordă beneficii în acțiuni salariaților săi, este necesară pentru atragerea, menținerea și motivarea acestora de a se implica în dezvoltarea entității (propunerea desfășurată se regăsește în Anexa 1).

- Se propune completarea art. 15, lit. a) Cod fiscal în următoarea redacție: „a) pentru persoane fizice, întreprinzători individuali și persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății – în mărime de 12% din venitul anual impozabil, cu excepția venitului din investiții și financiar din orice surse aflate în afara Republicii Moldova care se impozitează la cota de 6%”. Întrucât cu multe state nu sunt încheiate tratate bilaterale privind evitarea dublei impuneri se constată multe cazuri de impozitare în ambele state. Chiar și în cazul existenței Convenției de evitare a dublei impuneri, din cauza procedurii anevoioase și neconcordanța între perioadele fiscale și termenele de raportare diferite, se creează confuzii în acceptarea actelor ce permit trecerea în cont a impozitelor achitate în străinătate. Alt argument ar fi principiul nediscriminării, dacă persoana fizică rezidentă ar obține dividende din investiții în Republica Moldova, ar achita impozit pe dividende în mărime de 6% (reținere finală) iar în cazul persoanei fizice care ar obține dividende din venit de investiții în afara Republicii Moldova, ar avea obligații fiscale în mărime de 12%. Considerăm că această modificare va impulsiunea conformarea benevolă și declararea mijloacelor bănești a persoanelor fizice care obțin venituri din dividende din investiții în afara Republicii Moldova, crescând respectiv și încasările la buget.
- Se propune completarea art. 103, alin. (2) cu lit. b1): b1) „Prin derogarea la litera b) mărfurile autohtone anterior exportate cu utilizarea serviciilor poștale și reintroduse în termen de 9 luni de la data exportului, în aceeași stare. Dacă la realizarea exportului, suma T.V.A. pentru marfa respectivă a fost restituită, contribuabil este obligat să calculeze și să declare suma T.V.A. pentru luna în care a avut loc reintroducerea mărfii”.

În condițiile de pandemie globală și criză regională de securitate, s-a modificat mult comportamentul consumatorului care a dat preferință comerțului online, a avut loc o limitare a pieței interne și a cererii pentru mărfurile producătorilor locali, precum și au fost puternic afectate lanțurile de aprovizionare în mai multe domenii tradiționale ale economiei noastre orientate spre export. În aceste condiții, companiile locale din mai multe domenii depun efort sporit în promovarea brandurilor proprii pe plan internațional, fidelizarea clienților de peste hotare prin servicii de livrare rapidă, cât și opțiunea de retur, precum este prevăzut de dreptul european a consumatorului. Totuși, legislația internă nu este pe deplin adaptată și tratează cu consecințele de rigoare, returul mărfii ca import, fără o simplificare a procedurilor vamale și aplicarea TVA.

- La art. 264, alin. (2) se propune modificarea sintagmei „conține informații ce induc în eroare sau reflectă fapte ce constituie infracțiuni fiscale ori nu a fost prezentată” cu sintagma „reflectă fapte ce constituie infracțiuni fiscale”.

În contextul art. 16 alin. (3) și art. 60 alin. (1) lit b) din Codul penal al Republicii Moldova, evaziunea fiscală (stabilită la art. 244 din Codul penal) este clasificată drept infracțiune mai puțin gravă, cu termenul de prescripție de 5 ani.

Concomitent, legislația fiscală (art. 264 alin. (1) din Codul fiscal) stabilește un termen de prescripție de 4 ani, însă potrivit alin. (2) al art. 264 din Codul fiscal, acest termen poate fi omis, în 3 situații:

- darea de seamă fiscală care stabilește obligația fiscală conține informații ce induc în eroare;
- darea de seamă fiscală reflectă fapte ce constituie infracțiuni fiscale;
- darea de seamă fiscală nu a fost prezentată.

Considerăm că termenul de prescripție al încălcării legislației fiscale nu poate fi mai mare decât cel al comiterii infracțiunilor (evaziunea fiscală), în plus omiterea termenului de prescripție în cadrul controalelor fiscale poate fi interpretată ca un abuz al Serviciului fiscal (prin prelungirea nelimitată în timp a perioadei de control). Astfel, în temeiul celor menționate, este necesară ajustarea prevederilor Codului fiscal la normele Codului penal, astfel termenul de prescripție pentru încălcările fiscale să fie de 4 ani cum stabilește art. 264 alin. (1) din Codul fiscal, termenul de control fiind prelungit doar în cazul infracțiunilor.

- În partea ce ține de prevederile noului Cod vamal nr. 95/2021, propunem următoarele:
 - Completarea art. 118, alin. (5) cu următorul text: „În cazul în care la apariția datoriei vamale în rezultatul unui control ulterior se va stabili că informațiile din actele anexate la declarația vamală pe baza cărora s-a efectuat importul au fost exacte și complete, iar Serviciul Vamal în scopul verificării corectitudinii datelor conținute în declarația vamală acceptată a întreprins acțiuni prevăzute de art. 181, nu va fi percepută majorarea de întârziere (penalitate)”;
 - Modificarea art. 352, alin. (8) prin substituirea termenului de „10 zile” cu termenul „30 zile”;
 - Modificarea art. 378, alin. (2) prin substituirea termenului de „3 ani” cu termenul „1 an”;
 - Completarea art. 384 cu un nou alineat (4) în următoarea redacție: „În cazul constatării contravenției prevăzute la alin. 2, în rezultatul controlului ulterior al declarațiilor vamale la care Serviciul Vamal în scopul verificării corectitudinii datelor conținute în declarația vamală acceptată a întreprins acțiuni prevăzute de art. 181, se aplică sancțiune sub formă de amendă în mărime de 4% din suma diminuată a drepturilor de import”;
 - Modificarea art. 389, prin substituirea cuvântului „necesare” cu „obligatorii”;
 - Abrogarea art. 396;
 - Abrogarea art. 399.

De asemenea, insistăm asupra propunerilor anterior înaintate prin [scrisoarea de poziție ce ține de propunerile de politică fiscală și vamală pentru 2024](#), printre care:

- ✓ **Elaborarea și includerea prevederilor aferente comerțului electronic, inițiativelor de stimulare a investițiilor, a economiei verzi și a creșterii economice per ansamblu;**
- ✓ **Elaborarea cadrului normativ aferent prețurilor de transfer;**
- ✓ **Revederea taxei vamale pentru concentratele exotice importate pentru a asigura competitivitatea producătorului autohton de sucuri (Legea nr. 172/2014 cu privire la Nomenclatura Combinată a mărfurilor a Republicii Moldova, cap. 24).**
- ✓ **Revederea amenzilor disproporționate pentru nerespectarea de către titular a regimului vamal suspensiv;**
- ✓ **Extinderea implementării Directivei 2011/64 până în 2030, ceea ce va permite creșteri graduale și echilibrate ale accizelor, va exclude amplificarea comerțului ilegal cu produse din tutun în Republica Moldova și va asigura venituri la bugetul de stat stabile și durabile. Mai multe detalii se prezintă în [scrisoarea de poziție](#).**

Vă rog să îl considerați pe Mihai Burunciuc, Policy Manager, în calitate de persoană de contact din partea AmCham Moldova (mihaiburunciuc@amcham.md) pentru ulterioara interacțiune la acest subiect.

Cu această ocazie, AmCham Moldova apreciază deschiderea Ministerului Finanțelor, exprimându-ne disponibilitatea pentru detalierea comentariilor și propunerilor adresate.

Cu respect,

Mila Malairău

Director Executiv

A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova”

Anexa 1

Programul de fidelizare a angajaților, denumit generic „Stock option/incentive plan” (în continuare „SOP”) ca un nou concept în legislația națională.

Comaniile multinaționale cu sediul în Republica Moldova evită să implementeze programe de fidelizare a angajaților de tip SOP din motivul lipsei unui cadru legal la nivel național care să reglementeze aspectul juridic, inclusiv și regimul fiscal a acestui tip de fidelizare. În forma actuală a legislației fiscale, entitățile pledează ca angajații să participe la programe de fidelizare inițiate de societate-mamă nerezidentă decât să fie inițiate de către întreprinderile rezidente. Motivul fiind: incertitudinea aplicării mecanismului de impozitare din partea Autorităților fiscale locale în cadrul unui eventual control fapt ce generează riscuri fiscale majore (exemplu confirmat în practica fiscală a României până la implementarea prevederilor aferente SOP).

Luând în considerare experiența vastă de implementare a Directivelor Europene în politica fiscală a României, inclusiv aspectele ce reglementează programul de tip SOP, începând cu anul 2016, constatăm că ANAF, nu a abrogat inițiativa legislativă dar a considerat-o funcțională și binevenită în mediul de afaceri majorând indirect impozitele și taxele la bugetul de stat, doar prin eliminarea limitărilor și constrângerilor legislative.

Ce presupune de fapt Programul SOP?

- Programul poate fi inițiat: de orice persoană juridică (totuși din practică se aplică mai mult de contribuabilii mari și start-upuri);
- Beneficiari ai programului sunt: angajații, administratorii, directorii persoanei juridice sau ai persoanelor juridice interdependente.;
- Condițiile de îndeplinire fiind: perioada programului care trebuie să cuprindă o perioadă de minim 1 an între momentul acordării dreptului și momentul exercitării acestora;
- Recompensa programului: pot primi la momentul exercitării opțiunii titluri de participare, în mod gratuit sau la preț preferențial;

Relevăm că SOP este o necesitate pentru Republica Moldova și în acest context este necesar să fie revăzute prevederile mai multor acte normative, aliniate la practica internațională pentru a fi funcționale și anume:

- Legea cu privire la societățile pe acțiuni nr.1134/1997;
- Legea privind societățile pe acțiuni nr.135 /2007;
- Legea cu privire la piața de capital nr.171/2012;
- Codul fiscal și alte acte normative aferente.

În cazul în care societatea este listată la bursă, trebuie luate în calcul prevederile legislației pieței de capital. De asemenea, societățile listate sunt obligate conform Directivei UE nr. 2017/828 în ceea ce privește încurajarea implicării pe termen lung a acționarilor (SRD II). Aceste prevederi au fost transpuse în august 2020 în România – să elaboreze o politică de remunerare în ceea ce privește conducătorii, care poate include remunerare prin intermediul acestor planuri.

Propuneri de modificare a legislației fiscale

SOP este un instrument foarte important pentru mediul de afaceri în situația de criză a forței de muncă, consecințele pandemiei, crizei energetice, inflație, războiul din statul vecin care a generat un flux intens de emigrare.

Regimul fiscal clar definit, va crea o bună oportunitate pentru angajatori (investitori străini):

- pentru a atrage și menține angajații calificați fără pierderi fiscale nefondate;
- recunoașterea și evaluarea contribuției angajaților;
- creșterea productivității entității și impozitarea veniturilor acestora;
- dezvoltarea pieței de capital prin familiarizarea cu regulile de joc a persoanelor fizice și implicarea directă și indirectă a acestora.

Din punct de vedere fiscal, acest tip de venit se cataloghează ca și venit din investiții și nu este tratat ca și un venit de natură salarială. Deci, implicațiile fiscale apar doar în urma obținerii venitului din dividende (6% impozit pe venit) în mărimea titlurilor de participare sau în situația vânzării/ altui mod de înstrăinare a titlurilor de participare de către beneficiar ca un activ de capital.

Reglementările fiscale propuse vin să elimine orice interpretare de a aplica abuziv alt mecanism de impozitare, mai ales în momentul de acceptare a ofertei sau în momentul de exercitare, când de facto persistă incertitudinea că angajatul va valorifica beneficiul peste 1 an de zile, nefiind respectat principiul de casă/ de încasare a venitului cu persoana fizică.

Astfel, constatăm o necesitate stringentă de a fi completat Codul Fiscal al Republicii Moldova luând ca bază experiența României:

Nr.	Tip (<i>includere</i> <i>/abrogare</i> <i>/modificare/</i> <i>completare</i>)	Propunere	Argumentarea completării /modificării
Art.5	includere	<p>[x]) „<i>stock option (incentive) plan</i>” - un program inițiat în cadrul unei persoane juridice prin care se acordă angajaților, administratorilor și/sau directorilor acesteia sau ai persoanelor juridice interdependente, dreptul de a achiziționa la un preț preferențial sau de a primi cu titlu gratuit un număr determinat de titluri de participare, definite potrivit pct. X, emise de entitatea respectivă.</p> <p>Pentru calificarea unui program ca fiind „<i>stock option plan</i>”, programul respectiv trebuie să cuprindă o perioadă minimă de un an <u>între momentul acordării dreptului și momentul exercitării acestuia</u></p>	<p>Propunem noțiunea în textul original „<i>stock option (incentive) plan</i>” utilizat pe larg la nivel internațional, inclusiv România fiind păstrată esența planului, și să nu distorsioneze prin interpretări înțelegerea mecanismului de funcționare, obiectivele, etc. mai ales de către investitorii străini.</p> <p><i>Perioada Programului - minim 1 an – angajatorii prin promisiunile legale oferite angajaților, dar care pot fi valorificate după o perioadă de minim 1 an de zile, urmăresc păstrarea forței de muncă (în special angajații cheie) pentru o perioadă mai îndelungată, de implicarea mai activă a angajatului și majorarea contribuției la dezvoltarea entității.</i></p>

		<u>(achiziționării titlurilor de participare);</u>	
Art.5	includere	[x]) <i>“titlu de participare - orice acțiune sau altă parte socială într-o societate în nume colectiv, societate în comandită simplă, societate pe acțiuni, societate în comandită pe acțiuni, societate cu răspundere limitată sau într-o altă persoană juridică ori deținerile la un fond de investiții;”</i>	Este necesar să fie definită noțiunea de „titlu de participare”. Codul Fiscal actual nu definește decât acționar și asociat unde se utilizează termenii de „acțiune și asociat”.
Art.20	includere	[x]) <i>“avantajele sub forma dreptului la „stock options plan”, <u>la momentul acordării și la momentul exercitării acestora</u>”;</i>	Luând în considerare că participarea în Programul „Stock Option Plan”, nu generează automat beneficii care pot fi valorificate de către angajați, din considerentul că aceste programe presupun condiții multiple: de a rămâne angajat, de creșterea valorii acțiunilor pe piață etc., în caz contrar dacă nu se respectă, angajatul în final nu beneficiază de nimic. Astfel, pentru a evita interpretări precum că la acordare dreptului de a participa în program reprezintă avantaj salarial, necesită de a fi menționat că este impozabil doar ca activ de capital la vânzarea instrumentului financiar obținut.
Art.39 alin.(1) lit.a)	completare	Modificarea art.39 (1) Active de capital reprezintă: a. <i>Titluri de capital sau titluri de participare: acțiuni și alte valori mobiliare similare acțiunilor, precum și orice alt tip de valori mobiliare, care pot fi convertite în acțiuni sau care oferă dreptul de a cumpăra acțiuni ale aceluiași emitent</i>	Necesitatea stringentă de a aduce mai multă claritate prevederilor, în ceea ce privește noțiunea de „ <i>active de capital</i> ” art. 39, care propunem să fie corelat cu noțiunile definite în Legea cu privire la piața de capital nr. 171/2012. Adițional, urmează a fi corelat cu art. 90 din Codul Fiscal prin modificarea lit. c) alin. (4), <i>nu se reține prealabil impozitul din înstrăinarea valorilor mobiliare, cu textul nou „din înstrăinarea activelor de capital”</i> . Pentru că nu toate valorile mobiliare se încadrează în definiția de active de capital precum: <i>bonurile de trezorerie etc.</i>

		<p>b. <i>obligațiuni și alte tipuri de valori mobiliare de creanță, precum și orice alt tip de valori mobiliare, care pot fi convertite sau care oferă dreptul de a cumpăra obligațiuni și alte tipuri de valori mobiliare de creanță ale aceluiași emitent;</i></p> <p>c. <i>terenurile;</i></p> <p>d. <i>opțiuni la procurarea sau vânzarea activelor de capital;</i></p> <p>e. <i>orice alte valori mobiliare negociabile care dau dreptul de a achiziționa astfel de valori mobiliare pe calea subscrierii sau schimbului.</i></p> <p>f. <i>proprietatea nefolosită în activitatea de întreprinzător</i></p>	<p><i>reținerea finală se efectuează diferit conform art. 90¹, (3⁸) „Persoanele specificate la art. 90 rețin un impozit în mărime de 12% din veniturile <u>sub formă de dobânzi și/sau creștere de capital</u> determinată conform art. 40 alin.(7) de la valorile mobiliare de stat obținute de către persoanele fizice.”</i></p> <p>Pentru evitarea interpretărilor în ceea ce privește Programul SOP, este necesară și includerea termenului de „titlu de participare” .</p>
Art.40	includere	<p>[x]) <i>În cazul tranzacțiilor cu titluri de participare dobândite la preț preferențial sau gratuit, în cadrul sistemului „stock options plan”, câștigul se determină ca diferență între prețul de vânzare (suma încasată/venitul obținut) a titlurilor de participare și baza valorică a acestor active.</i></p> <p>[x]) <i>În cazul în care dreptul primit de a participa în programul SOP s-a finalizat direct cu decontarea în numerar, câștigul se determină ca diferență între suma încasată/venitul obținut din înstrăinarea dreptului de a primi titluri de participare și baza valorică a acestor active de capital.</i></p>	Este necesar de definit modul de determinare a creșterii sau pierderii de capital în scopuri fiscale
Art.42	completare	<p>[x]) <i>valoarea activelor reprezintă prețul de achiziție preferențial care include costurile aferente tranzacției în cadrul programului „stock option plan”. Pentru titlurile de participare</i></p>	Este necesar de definit care este baza valorică a acestora.

		<i>dobândite cu titlu gratuit valoarea activelor este considerată egală cu zero.</i>	
--	--	--	--